

สุขภาพทางเพศเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจน้อยมาก และยังขาดองค์ความรู้ในเรื่องผลของการรักษามะเร็งต่อสุขภาพทางเพศในสตรีที่เป็นมะเร็งทางนรีเวช การวิจัยเชิงพรรณนาคครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายทัศนะทางเพศในสตรีที่เป็นมะเร็งทางนรีเวชภายหลังได้รับการรักษาด้วยยาเคมีบำบัด เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจที่ชัดเจนต่อสุขภาพสตรี และเป็นการจุดประเด็นความสนใจในสตรีกลุ่มที่ถูกกละเลยในการพัฒนาสุขภาพสตรีอย่างเป็นองค์รวม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 รายที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งทางนรีเวช ได้จากการสุ่มเลือกแบบเจาะจงจากผู้ป่วยมะเร็งอวัยวะสืบพันธุ์ที่มาได้รับการรักษาด้วยยาเคมีบำบัดในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม 2548 การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยใช้แบบคำถามปลายเปิดจำนวน 5 ข้อ และเทปบันทึกเสียงเพื่อใช้ในการบันทึกข้อมูลขณะสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยข้อมูลส่วนบุคคลใช้สถิติเชิงพรรณนา ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มสตรีมะเร็งทางนรีเวชผู้ให้ข้อมูลระบุว่าภายหลังได้รับยาเคมีบำบัด มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ เช่น หงุดหงิดง่าย ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ บางรายมีความรู้สึกท้อแท้ ลึนหวัง รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตในด้านปรับเปลี่ยนประเภทของอาหารที่รับประทาน ปรับวิถีชีวิตชีวิตในด้านอาชีพการทำงาน ในด้านความต้องการทางเพศ สตรีผู้ให้ข้อมูลทุกรายมีความต้องการทางเพศหรือความสนใจทางเพศลดลงและบางรายมีความเจ็บปวดขณะร่วมเพศ ส่วนกิจกรรมทางเพศในสตรีที่ไม่ได้ผ่าตัดมดลูกและยังอยู่ในวัยเจริญพันธุ์ยังคงมีกิจกรรมทางเพศแต่ความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์จะลดลงกว่าก่อนเจ็บป่วย และในกลุ่มนี้ระบุเช่นเดียวกันว่ามีความสนใจหรือความต้องการทางเพศลดลง

ในด้านการจัดการกับปัญหาทางเพศ จากการที่ความสนใจและความต้องการทางเพศลดลง แต่คู่สมรสยังมีความต้องการทางเพศ สตรีบางรายใช้วิธีการจัดการกับปัญหาโดยการทำความเข้าใจ พูดคุยกับสามีให้เกิดความเข้าใจในสภาพร่างกายและจิตใจที่เปลี่ยนไป ขณะที่สตรีบางรายเปิดโอกาสให้สามีไปเที่ยวหาหญิงอาชีพพิเศษหรือมีสตรีอื่น และสตรีบางรายพยายามมีเพศสัมพันธ์กับสามีตามปกติซึ่งกลุ่มนี้ยอมรับว่าอยู่ในสภาพ 'จำยอม'

ความต้องการความช่วยเหลือจากทีมสุขภาพ กลุ่มสตรีผู้ให้ข้อมูลระบุอย่างชัดเจนว่าต้องการคำแนะนำจากบุคลากรทีมสุขภาพ โดยเฉพาะควรเป็นการให้คำแนะนำโดยตรงพร้อมกับสามี เนื้อหาสาระที่ต้องการทราบคือการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะด้านสรีรวิทยาและจิตใจของสตรีที่เกิดขึ้นภายหลังการรักษา การดูแลสุขภาพส่วนบุคคลและการดูแลตนเองในวิถีชีวิตประจำวัน โดยอาจให้คำแนะนำเป็นกลุ่มและรายบุคคล โดยเฉพาะรายกลุ่มจะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

Sexual health, an ignorance issue, is still lack of body knowledge especially in women with gynecological cancer. The purpose of this descriptive study was to explain sexual perspective among women with gynecological cancer after chemotherapy. It is anticipated to gain a better understanding concerning women health and to foster the attention on holistic health development among women. The 13 study sample, diagnosed as gynecological cancer and received chemotherapy at Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital, were purposively chosen. Data collection was conducted during May to October 2005. In-depth interview, using 5 open-end questions, along with tape recording were adopted to gain needed information. Quantitative data were analyzed using descriptive statistic while qualitative information was done through content analysis.

The major findings showed that after chemotherapy, the study women reported that same changes had been occurred with themselves. These changes included emotional change like irritability, uncontrollable mood, and hopeless, and life-style change in terms of nutrition and occupation. Concerning sexual desire, the women had decreased such desire and some had dyspareunia. Regarding sexual activities, all women without surgery and still sexual active, had normal sexual activity but less frequency in compared with before getting illness.

Since the attention and sexual needs had decreased but their husbands still had sexual desire, the study women had to deal with sexual problem. Management of sexual problem among those women included making mutual understanding with their husbands concerning bio-psychological change. Some women might allow their husbands to visit commercial sex worker or have another lady. Some women might try to maintain sexual relationship with their husbands but in the state of being "tolerable"

The study women clearly state that they prefer advice from health professionals. Such advice should provide for both women and their husbands simultaneously. The core content of advice should include bio-psychological changes after chemotherapy, general hygiene and self-care in daily life. The advice should conduct in the form of either individual or group, especially group education could stimulate learning and sharing experiences among women.